

Geen projecten op aardgas

Met ingang van 2017 nemen wij (Merosch) geen ontwerp opdrachten meer aan voor in ieder geval nieuwbouw waarbij aardgas voor verwarming het uitgangspunt is. Dat klinkt wellicht rigide en te absoluut. Des te meer reden om dit uitgangspunt in deze column te voorzien van onderbouwing van de argumenten en nuances.

Ronald Schilt, Directeur Merosch

De onderstaande argumenten zijn voor ons overigens niet nieuw. Sinds de oprichting van 2008 zijn we er van overtuigd geraakt dat we aardgas niet in moeten zetten voor verwarming, maar ons juist moeten richten op een veilige, gezonde en duurzame gebouwde omgeving. Van de honderden projecten die we sindsdien hebben uitgevoerd, zijn maximaal 10 projecten uiteindelijk voorzien van een (piek) ketel. In 2016 waren er bij ons helemaal geen nieuwe projecten op aardgas meer. Feitelijk is dus genoemd uitgangspunt niet meer dan een formalisatie van de staande praktijk. Dit komt doordat we keer op keer onze opdrachtgevers op basis van de inhoudelijke argumenten wisten te overtuigen dat gas niet nodig is.

Hieronder 10 argumenten waarom het onverstandig en onverantwoord is om nog langer aardgas als uitgangspunt te hanteren:

1. Veiligheid (1)

Per jaar zijn er 100 tot 150 slachtoffers, waarvan gemiddeld 5 dodelijk, gerelateerd aan aardgasinstallatietoestellen (zie grafiek).

2. Veiligheid (2)

De aardgaswinning in Groningen leidt tot verzakking van de bodem. Daarmee neemt het gevaar van aardbevingen en het risico van instorting van huizen toe.

3. Klimaatverandering

Verbranding van aardgas leidt tot meer CO₂-uitstoot en als gevolg daarvan tot de

onwenselijke versterking van de opwarming van de aarde.

4. Energetisch inefficiënt (1)

Met een warmtepomp kan veel efficiënter, met minder CO₂-uitstoot, warmte worden opgewekt. Dit wordt alleen maar beter als de stroom voor de warmtepomp steeds meer van duurzame bronnen komt.

5. Energetisch inefficiënt (2)

Willen we echt naar een efficiëntere energie-neutrale gebouwde omgeving dan moeten we de duurzame energie die we opwekken zoveel mogelijk gelijktijdig kunnen verbruiken of effectief opslaan voor later gebruik. Dat gaat verre van optimaal bij een gebouw met een gasketel in combinatie met zonnepanelen.

6. Onvoldoende groen gas

Hoewel groen gas (afkomstig van bijvoorbeeld slib, groenafval en koeienmest) een duurzame vervanger is van aardgas, is het potentieel in 2030 in een maximaal scenario nog minder dan 10% van ons huidige aardgasgebruik. (E.e.a. volgens een Studie ECN uit 2013 waarbij genoemd wordt dat het maximum aan groen gas 3,5 miljard m³ per jaar is).

7. Gas is volatiel en wordt steeds duurder

De prijs van aardgas is in de achterliggende 15 jaar tweemaal zo hard gestegen dan de prijs van elektriciteit. Daarbij is de prijs van aardgas veel volatieler, omdat deze sterk gekoppeld is aan de ontwikkelingen in het Midden-Oosten.

De prijs van elektriciteit is veel stabiel, omdat het afkomstig is uit meerdere bronnen. (Ook al zijn niet alle bronnen even duurzaam: gas, kolen, kernenergie, wind, zon, afval enzovoort. Dat is wel waar we uiteindelijk naar toe willen).

8. Financieel onrendabel (1)

Inmiddels worden steeds meer gebouwen en woningen gerealiseerd met warmtepompen die financieel aantrekkelijker zijn dan gebouwen/woningen met een aardgasketel. Door kostendaling van warmtepompen zullen deze businesscases in de toekomst alleen nog maar beter worden.

9. Financieel onrendabel (2)

Het benodigde aardgas voor het verwarmen van nieuwe gebouwen wordt als gevolg van betere isolatie, warmteterugwinning enzovoort steeds lager. Daarnaast sluiten steeds minder gebouwen aan op een gasnet, omdat ze bijvoorbeeld warmtepompen gebruiken voor verwarming. Hiermee wordt de rentabiliteit van onze gasnetten steeds minder. Omdat gasnetten een afschrijvingstermijn hebben van 40 jaar is het onverstandig om nu nog nieuwe aardgasnetten neer te leggen.

10. Betrouwbare alternatieven

De laatste reden is dat er voldoende betaalbare, veiligere en bedrijfszekere alternatieven zijn voor de gasketel. Denk hierbij aan warmtepompen die warmte halen uit de buitenlucht of de bodem, directe stralingspanelen of warmtenetten.